

Nationella Kvalitetsregistret för Infektionssjukdomar–vad har hänt under 2020?

Pandemieffekter

2020 har varit ett märkligt år för landets infektionskliniker på grund av pandemin med Covid19. Av naturliga skäl har infektionsklinikerna varit centrala spelare i arbetet med denna nya sjukdom. Omfattande ändringar av vilka enheter som handlagt infektionssjukdomar har tvingats fram. Många medarbetare har fått en ökad arbetsbörda. Detta kan naturligtvis ha påverkat registrerandet av patienter i infektionsregistret. Som framgår i tabellen nedan så har alla de fyra aktiva delregistren fått ett minskat antal inmatningar jämfört med tidigare år (siffrorna är baserade på registreringsår och inte på när patienterna vårdats). Ledprotesregistret har fört en tynande tillvaro i flera år och är fr.o.m. 2021 stoppat för nya inmatningar.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meningit	128	95	106	125	109	161	132	92	137	103	89	135	112
Endokardit	205	323	363	510	432	570	471	558	612	626	715	708	458
Pneumoni	3405	5096	4764	5583	5063	4208	3755	4160	4102	4333	3819	3210	1742
Nativ ledinf	57	83	75	114	97	86	81	23	0	0	0	0	0
Protesledinf	100	139	63	135	147	127	154	54	98	66	14	7	2
Sepsis	146	228	254	402	532	455	483	647	526	565	813	584	414
Totalt	4041	5964	5625	6869	6380	5607	5076	5534	5475	5693	5450	4644	2728

Det minskade antalet registreringar kan teoretiskt ha åtminstone tre olika orsaker:

1. De aktuella sjukdomarna har inte minskat i förekomst men har delvis vårdats vid andra kliniker när infektionsklinikerna har haft fullt upp med Covid. Andra kliniker än infektionskliniker rapporterar vanligen inte till infektionsregistret.
2. De aktuella sjukdomarna har inte minskat i förekomst och har som vanligt vårdats vid infektionsklinikerna men medarbetarna har inte haft tid att kvalitetsregistrera dem då de haft fullt upp med Covid.
3. De aktuella sjukdomarna har faktiskt minskat i förekomst.

De 20 av landets 29 infektionskliniker som deltagit i Nysam-arbetet både 2019 och 2020 rapporterar att antalet vårdepisoder med pneumoni minskat från 5351 år 2019 till 3864 år 2020 dvs en minskning med 28%. Detta kan naturligtvis förklaras av både alternativ 1 och alternativ 3 ovan. Socialstyrelsen patientregister har noterat en kraftig minskning (över 50%) av antalet vårdtillfällen med pneumoni som huvuddiagnos fr.o.m. våren 2020 (uppgift från Strama). Detta gäller all sjukhusvård med denna diagnos oberoende av klinik. Det kan vara så att de åtgärder mot smittspridning som vidtagits med anledning av Covid19 minskat antalet pneumonier av annan genes. De har ju uppenbarligen haft god effekt på spridningen av influensa, RS-virus och vinterkräksjuka.

Om man använder antalet individer vårdade för bakteriell meningit vid de 20 Nysamklinikerna som uppgift om sjukdomsepisoder så har de också minskat från 108 år 2019 till 85 år 2020. De vanligaste etiologierna till samhällsförvärd bakteriell meningit är luftvägspatogener så även här kan en faktisk minskning av förekomsten tänkas föreligga som följd av pandemibekämpningen.

Även rapporterandet av individer med endokardit från de 20 Nysamklinikerna har minskat från 425 år 2019 till 361 år 2020. Vid denna sjukdom är det inte så vanligt med luftvägspatogener som etiologi så denna minskning blir svårare att skylla på pandemibekämpningen.

Med stor sannolikhet har bristande möjlighet att avsätta tid för att registrera i infektionsregistret haft betydelse för årets sjunkande siffror. I viss mån har säkert också en del av patienterna under 2020 vårdats vid andra kliniker än de "normala" och därmed inte registrerats. En bidragande orsak kan dock vara att aktuella sjukdomar faktiskt minskat i förekomst.

Vad nytt i plattformen?

Under 2020 har äntligen den omfattande uppgraderingen av registrets dataplattform slutförts, åtminstone så till vida att inmatningsformulär liksom utdatarapporter fungerar. Funktionen "Sök poster" skulle också behöva uppgraderas. Nu är det bara i pneumoniregistret som den tar data från både det gamla och det nya inmatningsformuläret. I övriga register måste man använda Sök poster separat för gamla och nya formulären vilket är bökigt men genomförbart. I dagens läge har registret inte ekonomiska möjligheter att fixa detta problem.

Under våren 2021 har registret fått sin egen hemsida, <https://rcsyd.se/infektionsregistret/> där bl.a. annat alla årsrapporter finns samlade. De finns därmed inte på SILFs hemsida längre. Ett utvecklingsarbete är att få till registerinformation anpassad till allmänheten på hemsidan. De årsrapporter som nu finns där är tekniskt fullt tillgängliga för allmänheten med är skrivna för professionen och därmed delvis svårtydda för den oinsatte.

Läs nu årsrapporterna från de olika delregistren. Notera att dessa utgår från när patienterna vårdats till skillnad mot ovanstående siffror som baseras på registreringsår. En nyhet är att vi infört en enkät till patienter som sjukhusvårdats för Covid19. Dessa patienter får vid hemgången enkäten, som är baserad på EQ5D5L. Sedan skickar registret efter tre månader ut samma enkät till dem som svarat på den första. Erfarenheten från motsvarande enkäter för meningit resp. endokardit är att det är svårt att få medarbetarna ute vid klinikerna att komma ihåg att ge dem till patienterna. Därför har vi bara använt Covidenkäten vid klinikerna i Kristianstad, Östergötland och Örebro där vi har representanter för styrgruppen.

Örebro 2021-07-30

Per Arneborn. Registerhållare